

Պուրատա միլեթիմիզին կերեք իսան
րեճէ վէ կերեք մէքթէպճէ խայլի վա-
զըթտան պերու տէվամ իթմէքտէ օլան
շու շիմտիքի աղանանազ հանէ
պազը գալպի սուղան օլան գէվաթըն
թէքլիֆ, իշթիքեա վէ թէպեհպ իյլէմէ-
լէրինտէն մէճպուր օլսարաղ, սէօնիւ
գալպլէրի եէնիտէն թու թու շաուրուճու
գալէմինիզիլէ պիր տէֆատա պու թա-
լաֆա աթֆը նիկեա՜ն իյլէմէնիզի նի-
տազ իտէրիմ, շէօլէ քի թաղական խոր-
հուրդ էօթէտէն պերի պիր գաշ գըսա
թագաիմ օլունմուշ օլտուղու իշին նէ ի-
տէճէկինի շաշքըմըշ, տէսրօթլու գ թա-
րիգաթը իշին ճան աթան պիր գաշ էհ-
լի սէրվէթ իսաւարեալար պու հալի բիւր
մէլալի ֆուրսաթ աուտ իտէրէք, թաղա-
կան մաղական արթըք պօշ շէ՜յ տիր
տէօրթ պէշ ամիրայ պիր օլալմ պիր վա-
զըթքի կիպի հէր իշլէրի պիզ կէօրէլիմ,
մէքթէպլէրտէ պիր ու սուլ վազ իտէլիմ

քի չօճուղար Ս. Նորիկի վե. խոսման գիրքի թերթիկը օգուտեւ պեղծեք, վե. լազամաստա եւրոնրդ գարա ճիւղէ, չղգմա, զարպ վե. թագաւմ հասալարը նը եօյրէնանկեր. կէչէն կիւնկեր պաղը ազգասէրէրին պիր լայնա գալէմէ ալա. լազ մեքթեպէրին իսլահը հալի նիւթի խայրիյէսի իլէ, պիր ընկերութիւն թեշ. քիլինէ գալը շարգարընը երեւելի պիր « իշխան » տուլտու գաւ, պիր թիւք. իւրէք իշի պօղար, չարչը իշխանէ արգու. հալը քեւթիւ պ օտալարը միւթի թիւիլին մեքթեպ չօճուղարը իլէ օտու տուր, պիր թագարմ տախի եվաւարընը Բուժ մեքթեպէրին կէօնտէրմէք նիւթիլի կէօնիւլէրինի ավանդարմագ ու, վե. կէչէն կիւն պիրիսի տախի պիւթիւն պիւթիւն գաթի իւմիտ օլուպ, եվաւորնը թեք. ֆուրտաղը մեքթեպին կէօնտէրտի. Աթ-բագարնտա Ս. Կարապետ քիլիսէ. սինտէ մեքթիւր թաղըն չօրպաճըօրնը հանըմը թաղըն արգաւորնտա չալը ումու. հոնա ինտիլիպ երքէքէրին արաւորնտա տուրուր, պատարագաւն ինէն իլք ող. շոյն մեքթումէյէ վե. իրիլ, քեզալիք մաւ, քեզալիք նշխարք, քիլիսէյէ կիրտիլինտէ եկեր տահա պաշխանմամը իսէ, հարտէ վաղըթ արը տիյէրէք քիլիսէյի պաշխ. մաւը իշին քաշանայա էմր իտէր. Մէր. գուժէ հանըմն պու թալի ու հարա. քեւթը օրանըն ձեօմաթը վե. թաղ. խոր. հուրդտան պաղըլարընը ֆեւաւորնը մաւ. ձիւ պուր, թաղապար, Ժողովար, չօրպաճըլար վե. Ժողովարգ պիրպիրինէ տիւլէրէր, գալիւ, կիւրիւրիւ, բա. թըրտը, չիմտի միլէթ պու պիւլիք. զայլէ իլէ մէշղու. պուլուճնագաւ տար, պու արտաւ պիր մեքթեպ չօճուղու տա. քիլիսէ գարուտուճա կէչէն բաղար կիւ. նիւ պու խուսուտաւ պիր եւթթա եւ. բըշարըր « Եկեղեցական միւթէվէլի իշ. իսն աղալար Ժամիւշա էմր իտիպ եւթթ. թաղը գօրաթաթըրըլար, կէթիլտիպ օ. գուտուրար, տիլիսէրէր, վե. պատէհու երթթարար. իշխանիլի կէօրէ պիր գալ չօճուղար պիլ իթ թիւթագ քիլիսէ գափուտուճա եւշըշարըրըլարը եւթթ. թաեը իշխանլար երթթըլ ձեօմաթտան սեթը իթ տիլիլի իշին, պուլուտան սօնրա չարչըլարտա վե. տէօրթ եօլ աղըղարըն. տա եւրըշարըրաճաղար իմիշ.

— Պաղէն եերիմիգ միւսաւտէ իթ մե. տիլիսէն, վե. պաղէն տախի օգուտեւ պ թեմիլիկի գալէմէ ալմաեւ վագթիմիլ օլմաւորընտան, նաւըլ քի սայիլ տէֆա. լար տախի մա թեպաղիւր պեւան իլէմի. շիգ տիր, պաղը մեքթուպարըն մաեւի տէրձի կիճիքմէքտէ տիր.

Պուլուտան պիր այ գաւար մուգաւ.

տէմ Գայսէրիյէտէն թարաթըրա կէօն. տէրիլիշ օլան շու աթիտէքի վուպուաթ տիգգաթա շաեան տըր.

Հոկտեմբեր 7 տէ, Գայսէրիյէտէ Մէյ. լեմանէ քիլիսէսի մէմուրիլինէ խիթա. պէն օլուպ, սեպտեմբեր 21 թարիլի, « Էրմէնի միլէթիլտէն օլուպ պիր ֆա. գըրէ գըղ » իմալը օլուպու, վե. պիրէր սուրէթիլին քիլիսէլէր գարուլարընտա եւրըշարըրմաւըր զեմընտա բէք չօգ լե. ճա վե. նիեաղարը շամիլ պուլուտու. ղու հալտէ, բօթա վաւթթաւըլա իս. թանդօլտան պիր գըլթա մեքթուպ կիթ. միշ տիր.

Մեքթիւր մեքթուպտա շու աթիտէ. քի իլան օգուտեւ տուր.

« Գայսէրիյէ խանէտանընտան օլուպ, երկըն պիւլիւճէք, օլթա պօլու, ան. նը տաղ. նամիտէ, 25-30 չաղարըն. տա Հայ տէիլիգանընըն պիրիսի Տէր. սեւաթէթտէ, միլէթի իլմէնիեանտէն ֆա. գըրէ պիր գըղ իլէ մէրձիմէյի ֆուրու. նա վիւրէք, վե. մէրգուժէյէ պէն սեւի ալըրմ տէյէրէք ալտաւարգ զիւճաճըրը. գընը շեքէթ իլէտիքտէն սօնրտ, պիր թագրիպ. ճանիպինէ եօլճուլուղու ղու հար իթ միշ, պէշ ալթըր այտան եր. նէ ալմէթ իլէմիշ, վե. մէրգուժ գըղ ի. լէ թեքարէն կէօրիւլէք, այնի վաաի. նի թեքարալմը իսէտէ, պի վե. ֆալթ խտէք կէչիպ Գայսէրիյէյէ կիթ միշ, վե. օրաւա զաթէն նըշանլանմը օլուպու. պիր գըղ իլէ կէչէն սէնէ եվէնտիլի իշ. ալիմիշ տիր.

« Իմաի, ֆագըրէ գըղ չիմաի պիրնէ. ֆէր տախի չօճու գ սահիպէսի պուլուճ. տուղուտան, ինտաթ ու գիմմէթ իլթի. զաւընճա լաղըմ կէլէն նաթագաւըր պաղ. լամաեւ միւսալաւթ իթ մէսինի, վե. ԵԱ կիւնէ գաւար ձեվապ վե. իլիպ իճրա իլ. լեմէտիլի թագաիրտէ, կէչէն հաթթա. լար Մանգուժէյի Էթթեար նամղաղթա. տա վաաթը սեպգաթ իտէն Գաթիլ մա. լապեւիլն թու թուղու թարիլի թու թ. մաղա մէճպուրէ օլաճաղընը իլթար իտէր.

Մեքթիւր քիլիսէ մէմուրիլին թարա. ֆընտան, էօյլէ պիր իլանըն քիլիսէլէր գարուտուճա եւրըշարըրմաւըր ճայիլ. կէօրիւլէտիլինտէն, պիր գալ իմգա իլէ. քեյիլիլթ թարաթըրա պիրիլիլէրէք, մէրգուժէ գըղ հէր քիմ իսէ, օրաճա էօյլէ պիր շէյէ չըգըշարագ, պիր թագըմ տէ. լիգանլարար ալճէրիլնտէ սուլի գանն. լարա սեպէպիլիլթ վիւմէքտէն իսէ, շու իլթարընը տօղըրուտան տօղըրուեա քէն. տիլի ալտաւտան տէիլիգանլա եւգմաւը. նըն, վե. իլթիլի իթ տիլիլի հալտէ, իճապ իտէն մահէլէ միւրաճաւթ իլէ նիպալէն տալա իլէմէսինին էլթէմիլիլթ իլին իլ. պարը թալէպ օլուճմուճ տուր.

Պէսպէլի մէրգուժէ ֆագըրէ գըղ (քիմ պիրիլ, նիլէ խայիլիլէ, էօյլէ նիլէ. ճալիլէ գըղարըր ալտաւարգ պաշտան չը. գարմագաւ տըրլար) Գաթիլ մարապե. տին վուգուաթընտան ուեանարագ, շու թարիլի թու թուճ տուր. հալ պու քի, էօյլէ զիմմէթսիլիլէր պէօյլէ թեհտիլիլէ. տէն գօրգմաեւաղալարընտան, էկէր իտ. տաւարընը իսպաթընա գաւորէ իսէ, պիլգճէ տօղըրուտան տօղըրու հիւքիւմէթէ միւրաճաւթ իլէ մաաւմաւ նաթագաւընը տալա իլէմէլի տիր.

Մէրգուժէ թեշէք քիւր իթ մէլի տիր. քի, գաթիլիլթ տէյիլ իմիշ, եօխաւ պէլէր չիմաիլէ գաւար Հաաւնեան հապթէթիլ. լի իլամ վե. իլանըլա իթ թիւթալըլ լե. պուսընը կիլիսիաթտէն սօնրա քէնտուլի Գաթիլիլն եւանընտա պուլուր իտի.

— Գայսէրիյէնին թալաւ գարիլիլիլէ տայիլ օլան պիր մեքթուպուճ մալէլի հէր նէ գաւար տիլիլիլթ իսէտէ, եերիմիլ միւսաւտէ իթ մէտիլիլիլտէն եւրընա թեք օլուճմուճ տուր.

— Պիր գալ կիւնտէն պէրու էօթէտէ պէրուտէ Մանգուժէ հագըրնտա, էհիլ գարաղ ու հաաեւ իհտաւը օլարագ, կիւ. եւ մեքթիւր ղաղթթա գարաւարմը, գա. բաւըլաճագ իմիշ, սահիլի մահպէս իլ. գա օլուճմուճ եւաթա օլուճաճագ իմիշ կիլիլ էնիլիլ արաճիլի կէգտիլի մէսմուի. միլ օլմագաւ իսէտէ, Մանգուժէ քէնտի կիլիլիլնէ տէվամ իթ մէքտէ օլուպուճ. տան, պիլթ թաղի տիւլէնլէրի իսէճիլ ու. լե. գիլ օլմագաւ տըրլար.

Իմաի, էօյլէ խաւարեալարա խապէր վե. իրիլիլթ քի, նաթիլէ եերտէ քէնտի քէն. տիլիլիլնի վե. սայիլիլէրի ալտաթ մաւընլար, զիրա էսկի վագթթալար կէչմիշ տիր.

— Պիր հաթթաւտան պէրու կիրիտ հագըրնտա վե. Էթթալաճա, ղաղթթալար. տա հիլ պիր միւթէնա հաթաւիս պուլա. մաւըլըրգաւն, պիլթ թաղի սիւքիլթ իթ մէքտէլիլ.

— Պու սապահ չըգարըրան 219 նիւ. մէրօլու Մանգուժէտէ տէրձ իտիլէն ի. քիմձի Ասանա մեքթուպուճմաւ մապաւիլ.

Վարժապետ իշիթմիշ, պիր գալ քիլիլէ տէմիշ քի, էվաւարընա պօրճու գաւարգ. տան սօնրա, երուաւղէմէ կիթ մէսինտէնտէ հիշ պիրսէվապ գաղանաւաւըլ տէյի. ատէմ. լէր տուրուճաւմուճլար, երուաւղէմէ կիթ մէ տիլմէք օլուճմուճմուճ տէյի տիւլէլէնէրէք. Վարժապետ անլամը տէմիշ քի, պիրաւթը. լէր, Ժամ գարուտուճա տիլիլիլթ պիր չօգ ֆագըրլար կէօրիլ օրաւուճուգ հէր կիւն, քիմի. քէօր, քիմի թօթալ վե. ղայրիլիլ, իլէպթ շուլարըն իշխանէ էն տէֆիլի, էն միւթաճը հանկըր իտէ օնա ղիյաւտէ թէրահիլմ ի. տէրալիլիլ, կէօրէնիլ քի պիր քէթկէրէ ի. լէ կէլմիշ պիր ֆագըր վար, նէ կէօղ, նէ գուլագ, նէ էլ, նէ աեաղ, սալթ պիր ճանը.

թէնի սաղ քիֆաֆոր ինքն իսկէն, օտարի մէրհամէթ, բահմէթ տէյի տիւղիյէ պաղը-րըր, ալէլ խաւուաքի քէօթրիւմիւ մէր-գուսուսն ապըր զատէկեանտան, մէմլէքէթին ազարարընըն քեսաֆէսի պապասընըն, ա-րազիւերի քէզալիք, լաքին պապասըր իլէ թի-ճարէթ թարիգի իլէ սէյեանաթտա իքէն, հարամիւերէ թէսատիւֆէն պապասընըն էօ-տիւրմիւլէր, օղլուսուսն տախի ազար հաս-սապարընըր զաթ իսիպ քէօթրիւմ քիւ-թիւք պըրազմընըր, հէր իէ հալ իսէ եօ-ճուլար մէրհամէթէն չէրինէ կէօթիւրիւպ, տէօթր ատամ թային իթմիւլէր քի քիւլիսէ վազթի կէօթիւրիւստէ տիւլէսին տէյի, պու-նուսն իսէ արազիւերի ճէման տգարարընըն չէրին անալիսի իշլէրինտէ թագսիւ իթմիւլէր իքէն, վէ պու քէօթրիւմ տախի էֆէնտիւ-րինին վարիսի օլուսուսն բէք բանա պիւլի-րիքէն, օնա տահա գիւստէ մէրհամէթ իթ-մէլլէր մի, իթմէք պօրճարըր տէլի մի, էթմէտիւքէրինտէ Ալլահն զապալընա օղ-րամաղլար մը, օ պիւր ֆագըրար գաբու գա-բուտա տիւլէնէպիւր, եախստ պաղըր տիւլէ-ճիւլիս անաթ ինթիսապ իթմիւլտէ այտա պին, օն պին զուրուսն ազարտան իրատըր կէլիւր ի-քէն, թէքարէն կէլիւր չուլ բուսն հէյէթին-տէ տիւլէնմէք սանաթընա տէվամ իթմէքտէ, էօյլէրինտէ իշլէնէ ճէմաթ ֆարգ իթմիւլ ի-քէն, չիւտի հանկը ֆագըրա գիւստէ թէ-րահիւմ լաիւրգ տըր:

Ճիւնէյէյէր զատէկեան քէօթրիւմէ, հէմ լալըրգ, հէմ պօրճ, հէմ ֆարգ տըր տէմիւ-լէր:

Ե՛յ իսիսի պու ֆագըր միւլէթիւմիւլին մէք-թէպլէրի տէյի մի, քի ազար հասապարընա մահրու մէ քէօթրիւմ գալմըն, ապըր մէր-համէթ պու պիւլաթէյէ լաիւրգ հէմ պօրճ տէ-յի մի տիւր:

Շիւտի չու ատամ չօճուզլարընըն նաֆա-գասընտան քէսիպ, եթրինտիւրիպ, պիւր իքի պին զուրուսն ճէմ իթմիւլ Նրուսաղէմէ կիւտէ-ճէք, վարըպ եէյիպ իշլիպ պօրճտա իսիւպ կէլէճէք, պու սէֆէր չօճուզլար նէ՞ ալա-ճաք, չուլարըր վաղ իթմիւլ, նաթիւթ իթ-մէք խոստովանաթարընըն պօրճու իսէտէ, իթմէլլէր քի Նրուսաղէմէ կիւտէրէն կէլիւր-քէն «տէր ուղեա» եա զըրգար ալթմընար փարա վէրիւր ֆաղլա պիւր թիճարէթ տիւր տէ-յի, տմա էօթէտէ էվի խանէսի խարապ օ-լուրուսուսն վազիֆէպինտէն խարիճ տիւր, հիւ տէլիւ իսէ սիւ պէօյլէյին, պիւլմիւլ օլուսն քի չօգ կիւնաթեար օլուր, հիւ սէվապ գա-զանապ տէյի:

Հէմ պիւր ըվիւյէթտէ միւլէթիւմէ մէքթէ-պինտէ խըտմէթ իթմիւլ օլուպ չու մալիւմ քէօթրիւմէ սատապա վէրմիւլ օլուրսուսնուզ, Նրուսաղէմէ կիւտէն հէրպօրճուսու էտա իթ-մէլիտէ էօյլէ կիւթմէլի քի սէվապա նայիւ օլուսն, եօպա պէօյլէ կիւթիւ, հէր վաղըթ զապապուլլահն իւղէրինտէ տալէթ իտէր տէ-միւլ:

Վարժապետին տէտիյի կիպի, օլ տտէմ զիւրաթէթէ կիւթմիւլ, խայիւ պօրճա կիւրիֆթար օլուսն չիւտի, ութանտըղընտան չօճուզ-լարըն հիւ կէօնտէրմէք օլուսն: Վաղըթ կէ-ճիւպ թամամ քի չու Նիկողայոս մէսէլէլէրի

օրթայա պիւր եանկըն պըրաղըպ թուլթու-մասըն հէնկեանտան, պիւր իքի տէրհօ ճիւ-նուսն էօյլէթմիւլէր քի, վարժապետ իշլին Նրուսաղէմէ կիւթմէյին տէտի, Նրուսաղէմ չէօյլէ պէօյլէ տէտի, Նրուսաղէմէ կիւտէն սէ-վապ գազանտըղտան մատա գազապ գա-ղանըր տէտի, տէյինտէ պիւր հագընտան կէլիւրիւ, Նրուսաղէմ պատրիարքընա մահէր իտէրիւ հագընտան կէլիւր տէյի, Հաթթա տէրաթին պիւրիսի, իշլիսիւլէն նէղարէն, ու-թանմատան ծանուցումա իթմիւլ, լաքին ճէօմաթ Նիկողայոս նէֆսանիյէթիւտէն տօլարըն էօյլէթմիւլ վէ ուլտուրուպ տիւղմէ չէյլէր օլուսուսնու պիւլէրէք գուրապ պիւլէ ասամընըր, Պուսն տալիւր տահանիւէ տալ-լը պուտաղլըր գօլ գօլ օլուսն ալթէլլէր սար-մըլըտըր Նիկիւկիս ճէօմապթընըն էօթէտէն պէ-րու ատէթի տիւր, պու նէֆսանիյէթիւրտէ թալ գաւաեա թէսատիւֆ իտէր իսէ քէնտի փարալանըրտա կիւտէր էօթէտէ պիւր գա-լիֆի ինճիտիւր, զայըրիւք էսէրի տիւր պուս-լար, հէլէ քի չիւքիւրէր օլուսն, չու Նի-կողայոս կիւթտիտէ նէֆսանիյէթիւրտէ թալ-սատը, ինչալլահ պիւր տահա պուրաեա կէ-մէղտէ միւլէթտէ բահաթ օլուր:

Իշլէ «աղըլըրգ պալ էլինտէն սէֆիւ տապան նէ չէքէր» տէտիւքէրի տարպը մէ-սէլ պիւթէքար իւղէրինտէ իճու օլուսն, պուսնու սիւրկիւլէր, պուսնա ֆէլաքէթիւր Տէլէմաղըն պալընտան պիւլէ կէլմէմիւլ տիւր տիսէք ճայիւր տիւր, չիւնքի ալթմըն պէ-հալընը պիւթիւսն պու ֆէլաքէթիւր իլէ կէ-չիւրմիւլտէ, սաղալը պիւլէ արապ օլամընըր, գայըր վէ գասալթէթ տէտիյի միւպարէք ա-լա ֆիքթիւտէն պիւլէ կէլմէմիւլ տիւր:

Հէմ տախի «աղըլըրգ պալ էլինտէն սէ-ֆիւ տապան նէ չէքէր» մէսէլի մանէվի սու-րէթտէ քէնտիսի պիւր եպիսկոպոս պուսու-նուպ քիւլիսէյէ պիւր պալ սաղլապիւր իքէն (չիւն առաջնորդուցտա ինանըմիւլ վաղթի իլէ) աճապա օրանըն տեապ սաթրան (է-ֆէնտի իսէտէ քիւլիսէ գալիլինտէ) ճէօմաթ-լար նէ չէքէմիւլ տիւր, թէվէքէլի պուսնա Նիկիւկիս ժողովուրդու թէպուլի մէղնէպ իթմէմիւլէր եա:

Նալանընըն եիւղիւ կիւնտիւլտէ կիւթ-տէ հէր վաղըթ գարգարա տըր տարալը մէ-սէլինի թէվէքէլի սէօյլէմէմիւլէր, ճէօմա-թըր ալտատըր քի եանրմտա Բաթրիյին իմզա-ըր վար տէյի, պիւր կէօրէլիւմ տէյին եօգ քի, լա իլաճ ինանըրար, Վիմինի ալտատըր իս-թանպօլուսն Ամիրալարը(1) հէվ պէնտէն իս-րաֆ տըր, եանըմտա չօղուսնուսն իմզալը վար տըր տէյի, քիսէ սօրմաղ քի պիւր թանէ-սինի կէօրէլիւմ տէյի, կիւնիւ կէլտի, Ս-Պատրիարքըն կոնդակը բալա հաղըթիւրի-նին էլինտէ չու մէօհիւր քիւլիւսն տիւր տէ-տիյի վաղըթ, օ մէօհիւր էմմա, «չու մէ-հիւրտէ քիւլիւր էֆէնտիւրին տիւր» տէյլէք պիւր չէյ իպրապ իթմէլի իսի, եախստ ֆիլան ֆիլան ամիրանըն մէօհիւրիւ վար տըր տէյի պիւր իմզա, եախստ պիւր չարեքէք մէօհիւր

(1) Շիւտի իսթմիւլտալտա ամիրա գալմա-մըլ տըր, չիւնքի ամիրալըր թապաեանը տէլիգանըր թագըր էթ քէսիմի մասգարա-սը կիպի օրթաեա ալըպ էլլէնմէքտէ տիւր:

կէօթէրէ պիւլմէլի իտի, օլ դատար ճէօմա-աթըր եէրէ պաղաղըրմալըրըր, կէրչի քէն-տի ութանմաղ տմա, արգասընա տիւլէնըր ութանտըրար Պիւր դաննիթտիւք քի ֆէրմանը վար, կոնդակը վար տէտիւր, սըյըրըրար (գգանըն ալթընա կիւնէ քէնտիսի կիւթտի: Պիւր տարապ մէսէլտէ վար քի «Պիւր ատամ օթուգ իւլ եալընտա թէպալի օլուպ էսկի խաւեուստան վաղ կէլմէք իսէ, էօլիւմիւնէ գատար սիւրէր, արթըք հէրնէ քի եախսա-լար աղըլանմաղ» տէյի սահիս տիւր թըպըր թըրիգընա չըգըյօր, նէ տէրսինիւք, պու մէսէլլէր հէք իմթիւանտան իմթիւանա սիւ-գիւլէ սիւլիւլէ խիւլաաա օլարապ գայտ օլուսն տուր ուղալատէն:

Հագգ թէալեա հաղըթիւրինին թէվֆի-գը ճիւմէմիւլ իլէ օլուսն:

Հիւքիւմէթ մէճիւսինտէ տէմիւլ քի, պէնիմ իսթէկիւմ եօղուսու, կաթուղիկոս օլաճապ տէյի իտիւմ ամմա, պիւրինճիսի իսթանպօլ բաթրիյին նիսպէթ, իքինճիսի Մկրտիւ ե-պիսկոպոսա նիսպէթ, վէ իւլիւնճիւսիւ Ուր-ֆալեան Յակոբա նիսպէթ օլուսն (ֆիլիպքը իլք Ատանաեա կէլտիկիւնտէ, կաթուղիկոս-լուգ բապուճ օլա, աեաղըրմա թապմամ տէ-տի իտի, լաքին էօյլէ աղըլարը սալթ Նի-կողայիսիւրէր եութտուրապիւր, աղըր թամ ատամալարա եութտուրամաղ, Ե՛յ չու կիտի-չի քիմէ նիսպէթէն կիտիւլ տիւր աճէպ, օնու-տա սէօյլէյէպլլէճէք մի տիւր:

— Իպրայիւ քիլիսէ վէ մէքթէպի իշլին տէր կարապետ հայրն քիթապճա վէ փա-րաճա իեանէ թօրամագտա օլուսնուսն պիւրտիւրմիւլ իտիւք:

Միւմայիլէյն տէր հայր կէլէն հաթթա սէմթի մէմուրիյէթիւնէ կիւթմիւլ օլուպ, Պէյ-օղլու թաղական խորհուրդուստան, Գուսուսնու էանաթընտան վէ ալթմըն նէթէր դատար քէսանտան ալտըր իեանէ վէ քիթապարըն տէֆթէրինի թարաթը-մըգա կէօնտէրմիւլ իսէտէ, հէմ քիթապ իլէ փարա էսամիսի պիւր պիւրինտէ գարըն-մըն օլուպ, վէ հէմտէ այլըր այլըր գէքը օ-լուսնաճապ տէրէճէտէ պիւլիւք մէպաղ-լար պուլուսնապըրընտան, եալընըր իլք-հայըր թէլէքէրիւրինի պիւսան իլէ իքթի-ճա իսթիւրիւք:

— Միւթէվէֆա Ճիգմէճնտն ֆամիւ-ետար իշլին պիւր գաթ թարաթընտան թա-րաթըմըգա 11 զուրուսն տահա կէլմիւլ տիւր ֆուսնուսն օտարմտա տախի 130 զու-րուսն թօրանտըրընըր մա մէմուսնիյէ պէ-ետան իլէ, սայիւր գաթլարըն տախի չու սէվապա հիսսէմէնա օլմալարընըր թէք-լարէն տալթէթ իտէլիւք:

— . . . Խմբագիր:

Մեր հիւանդներուն, Տերերուն եւ որբերուն համար գրուած հետեւեալ յօդուածին տեղ մը տալ կը բարեհաճիք ձեր լրագրին մէջ:

Մարդս իբր բանական ու ընկերական էակ՝ ինքզինք առօրեայ կերպիւ հոգալէն զատ զանազան պարտաւորութիւններ ու

նի կատարելու, ինչպէս իրմէ ծնած զաւակները մեծցնել, իր հիւանդներն ու ծերերը խնամել, ժողովուրդի մը մասն ըլլալով ինքը, իր ժողովուրդին կարօտ հիւանդները, ծերերը եւ մանկիքը խնամել, անոր մէջ դաստիարակութիւն, վաճառականութիւն եւ արհեստներ եւ կարգ ու կանոն յառաջ տանիլ, եւ այլն։ Ասոնց բոլորը՝ մարդկային յառաջդիմութեան ու հանգրստութեան հարկաւոր են։ Բայց այս պարտաւորութիւններէն զոմանս յիմարարար բոլորովին զանց ընող ժողովուրդներ չառ եղած են, որովհետեւ կարող են դիւրաւ զանց ընել։ Իսկ ո՞րքան սակաւաթիւ եղած են աշխարհիս մէջ իրենցմէ ծնած մանկիքը մեծցնելը, իրենց հիւանդներն ու ծերերը խնամելը բոլորովին զանց ընող հրէշներ։ Ուրիշ կողմանէ խիստ եղեւնագործ ու մոյի անձինք ալ այս պարտաւորութիւնն են իր կատարեն, որովհետեւ եթէ զանց ընել ուզեն ալ կարող չեն։ Այս պարտաւորութիւնները անոնց օձիքէն (եագայէն) այնպէս պինդ բռնած են, որ գրեթէ անհնար է թոթուել, որ դի դառնայ՝ իրենց փակած են, ազատումն չկայ։ Ուստի մարդիկ ինչ կրնեն, ինչ չեն ընել, ոմանք մինչեւ անգամ խարդախութիւններ ու գողութիւններ ընել յանձն կառնուն իրենց մանկիքը, ծերերը եւ հիւանդներն խնամելու։ Ըսել է թէ մանկը տեսց, ծերերուն եւ հիւանդներուն ուրիշներէն խնամք ընդունելու իրաւունքը՝ մարդկային ընկերութեան բնութեանը կից աննահանջիւ եւ անբաժանելի օրէնք մի է, մէկ մտօք բարոյականութեան ու քաղաքավարութեան ալ անկախ օրէնք մը։

Մեր արարիչը իմաստութեամբ այսպէս ըրեր է. քանզի մեր գոյութեանը համար այսպէս հարկաւոր է։ Ամենայն ոք անհրաժեշտաբար պէտք է անցնի մանկութեան հասակի անցքէն, ուր առանց այլոց օգնութեանը անհնար է իրեն գոյանալ։ Նոյնպէս ամէնքս՝ ըստ որում մահ կանացու եւ սպականացու մարմին ունեցողք՝ հիւանդութեանց ու ծերութեան անցքերէ կանցնինք, ուր այլոց խնամքին իրաւունք ունին։ Առողջ աղքատ մը, անդաստիարակեալ մը, լաւ արհեստ չունեցող մը կրնայ կերպով մը կենաց ասպարէզը ընթանալ։ Իսկ մանուկ մը, հիւանդ մը, ծեր մը ի՞նչպէս կրնայ։ Աղքատ, տգէտ կամ հալածեալ մէկը՝ եթէ մէկու մը դիմելով չյաջողեցաւ, կրնայ ուրիշ մը՝ դիմել կամ ուրիշ երկիր մը երթալ օգնութիւն փնտռելու։ Բայց հիւանդն, ծերը եւ մանուկը ի՞նչ կրնայ ընել։ Աղքատին, անուս մէկուն կամ անդործ մէկուն շատ ժամանակ իր ձեռքն էր այսպէս չըլլալ, կամ եղած վիճակէն

ազատիլ։ Իսկ մանուկին, ծերին եւ հիւանդին իրենց ձեռքը չէր մանուկ ծեր կամ հիւանդ չըլլալ։ Ասոնց չենք կրնար ըսել։ Եւ ինչ ընենք, գուցէ ձեր յանցանքն է այդ վիճակի մէջ գտնուելիդ, թող մոյի չըլլայիք, չմխէիք, թող այս ինչ բարեպաշտէ՛ք առիթը չփախցնէիք։ Ծոյլ չըլլայիք, եւ այլն։ Այլ ասոնք բնական եւ բարոյական իրաւունք ունին չափահանելուն եւ առողջներուն խնամատարութեանը։

Ասի ինչպէս որ ընտանեաց նկատմամբ ճշմարիտ է, նոյնպէս եւ ճշմարիտ է ժողովուրդի մը նկատմամբ։ Կրնանք ըսել թէ մեր խոհականութեանը եւ ընտրութեանը ճշուած բան մը չէ ազգային պատրաստան մը ունենալ կամ չունենալ։ Ասոնց համար քանի որ ասոնք կան եւ իրենց ձեռքը չէ չըլլալ, իրենց իրաւունքն է պատասխարուիլ։ Մինչեւ անգամ ալ իրենք աս իրաւունքէն թողելու վիճակի մէջ չեն։

Մեզմէ ոչ մէկը կրնայ երաշխաւորութիւն տալ թէ երբեք անտէրունջ հիւանդ կամ լքեալ ծեր մը պիտի չըլլայ, կամ իր մանր գաւակներէն եւ թոռներէն մէկը այնպիսի վիճակի մը մէջ պիտի չգտնուի։ Որ ընտանեկան խնամողէ զուրկ եղած ըլլայ, երբ որ խոհականութեամբ մտածենք անձնական բաղդերնուս եւ կացութիւններնուս դիւրափութեանը, ի՞նչպէս կրնանք հանգիստ կենալ՝ քանի որ առաջուց այնպիսի տեղ մը ապահովցուցած չըլլանք մեզի եւ զաւակներնուս համար, ուր վերջապէս ապահով ըլլանք պատասխարուելու ի հարկին։ Այսօր հիւանդանոցները պատասխարեալ հիւանդաց քանիի՞ն մօքէն կանցնել յառաջագոյն ներկայ վիճակներին, որքանոց ներք գտնուող որբոց ծնողքներուն քանիի՞ն մօքէն կանցնել որ իրենց սիրելի մանկուկները վերջապէս որքանոց պիտի զրկուին։

Բայց մենք մեզի համար թէ կարօտինք թէ ոչ, չէ՞ որ անոնք մեր խնամքին իրաւունք ունին, քանի՞ քանի՞ ընկերական բարիքներ կը վայելենք այսօր, որ մեզմէ յառաջագոյն տարրողներէն մեզի իջած են։ Այնպէս ընենք ուրիշներուն ինչպէս որ պիտի ուզէինք թէ անոնք մեզի ընէին, թէ որ մենք անոնց վիճակին մէջ եւ անոնք մեր վիճակին մէջ գտնուէին։

Մարգարէ Էււ

ԻԼԱՆԱԹ

Կէչէն ձիւմա իրթէսինտէն պէրու պիր աէֆթէր քիսէսի դայայ օլմուշ տուր, իչինտէ իքի դըթա գոնթրաթ, պիր մէ՛ ձիւթէ, պիր թէգքէրէ, 5-6 գըթա թաւսվիլ, էվ սէնէտլէրի, վէ պիրտէ իւ

լամ օլմուշ արգու հուլ պուլունտուղու հալաէ։

Պուշլարը պուլան Էէնի-Ճամիտէ 54 նիւմէրօլու Ձիլինկիր տիւքքեանընա թէս լիմ իյլէտիկի հալուէ, լաերգըլմա միւթաէ ալաճաղընտան պաշգա, պուլունմատըղը հալաէ պիր գաշ էօքսիւզէրէ պիւլիւք դատըրլոգ իսապէթ իտէճէք տիր։

Իսթանպուլում Լանկա ճատտէսինտէ պիր քէօշէ պաշընտա վագը, տէրունին տէ պիր մախսէն, պիր գուեու վէ իքի սարնըճը օլտուղու հալաէ, 170 արշըն միգաարի պիր արսա սաթըն օլուպ, ալմաղա արղու իտէնլէրին Գալաթիա տա էօ մէր սօդաղը նիւմէրօ 17 տէ, Մինասէա նըն Սէրիգան մաղապսընա պուլունմա լալը։

Տօգթօր Պարսիկ Մաթէսսեան հէքիմիք վէ ճէրրահլուք վէ լալուլթալըգ սանալթարընը տայիմա իճրա իճմէք տէ օլուպ, վէ Պէյ-օլլունտա վագը օլան էվէլէքի մահէլինի թէրքիլէ, Սագըղալաճը ճատտէսինտէ Գարանլըգ սօգազտա 1 նիւմէրօլու խանէյէ նագլ իթմիշ օլտուղունտան, վէ չարլէմպիհ կիւնլէրի սալթ Յօէն 8է գատար Փագըրլարա խայլընա պագմագտա պուլունտուղունտան, կէրէք քէաֆթէյի տօսթլարընը, վէ կէրէք ումուլմէն է հալինին մալիւմու օլմագ իւզէ, իլանընա իպթիտար օլունմուշ տուր։

Քէնաի տիշլիլը սանաթընը Սէրիգատա թահալ իթմիշ օլուպ, վէ քէսպի չէօհրէթ իթմիշ պուլունտան Տօգթօր Կորապեա Սըալէ կեան, Պէյ-օլլունտա, Տօղու-օլտա վագը 284 նիւմէրօլու իրամէթ կեահընը, ելինէ մէգքիւր ճատտէսէ 341 նիւմէրօլու խանէկէ թէպալիլ իթմիշ օլտուղունտան, լիպլէթլու միւշթէրիլէրիլէ ումուլմէն է հալինին մալիւմու օլմագ իւզէ խատտէթէն իլան օլունտուր։

ԻԼԱՆ

Ղայէթ հիւնէրի սուրէթտէ վէ էհլէն ֆիաթլա տեագ օեուլու մէշք իթմէք իսթէյէն ֆամիլեալարըն նաու թէսթրօսու գարշըսընտա լիւք սէմպուրի նամ գաղինտա միւսիւ Ֆրանսուտա միւրաճաթ իյլէմէլէրի իլան օլունտուր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԻՍ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԷՐԱԼՏԷՐ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԵԷ
ՊԵՏ-ՈՒԼԻՊԵԱ ՅՈՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՅՕԹՕԿՐԱՅ ԱՊՏՈՒԼԷ
ՊԵՏԱՏԷՐԼԵՐ ԳԱՐԵՐՈՒՄԱ ՆԻՄԵՐՈ 467։